

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Ladislava Hejtmánka a soudkyně JUDr. Naděždy Treschlové a JUDr. Hany Kadaňové, Ph.D., ve věci

žalobce: [redacted], státní příslušnost Čínská lidová republika

bytem [redacted]

zastoupený advokátkou [redacted]

sídlem [redacted]

proti

žalovanému: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**

sídlem [redacted]

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 27. 9. 2017, č.j. MV-96330-4/SO-2017

takto:

I. Žaloba se zamítá.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění

- 1 Žalobce se žalobou domáhal zrušení výše uvedeného rozhodnutí, kterým Ministerstvo vnitra, Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců (dále jen „žalovaný“, kterým je obecně označován i správní orgán 1. stupně, nemá-li rozlišení význam pro kontext odůvodnění) zamítlo odvolání žalobce proti rozhodnutí Ministerstva vnitra, Odboru

azylové a migrační politiky (dále jen „správní orgán 1. stupně“ nebo „ministerstvo“) ze dne 7. 6 2017, č.j. OAM-9295-53/TP-2016 (dále také jen „prvostupňové rozhodnutí“). Tímto rozhodnutím ministerstvo zamítlo žalobcovu žádost o povolení k trvalému pobytu na území České republiky dle ust. § 87k odst. 1 písm. g) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“). Správní orgány dospěly v řízení k závěru, že žalobce nelze považovat za rodinného příslušníka občana Evropské unie ve smyslu ust. § 15a zákona o pobytu cizinců.

- 2 Z obsahu správního spisu a z prvostupňového rozhodnutí vyplývá, že žalobce na území pobývá na základě povolení k přechodnému pobytu rodinného příslušníka občana Evropské unie s platností od 12. 9. 2011. K žádosti o povolení k trvalému pobytu doložil rodný list nezletilého [REDACTED], nar. [REDACTED], občana České republiky, a znalecký posudek, kterým žalobce dokládá své biologické otcovství k jmenovanému nezletilému. Správní orgán 1. stupně dospěl k závěru, že žalobce nelze považovat za rodinného příslušníka občana Evropské unie podle ust. § 15a zákona o pobytu cizinců, neboť dle rodného listu je otcem nezletilého [REDACTED], nikoliv žalobce, a podle současně platné právní úpravy takový vztah nelze zařadit pod žádné z ust. § 15a zákona o pobytu cizinců. Na základě v řízení zjištěných skutečností správní orgán 1. stupně žalobcovu žádost zamítl podle ust. § 87k odst. 1 písm. g) zákona o pobytu cizinců.
- 3 V odůvodnění napadeného rozhodnutí žalovaný shrnul, že žalobce své postavení rodinného příslušníka občana Evropské unie odvozuje od nezletilého [REDACTED], nar. [REDACTED], státního občana České republiky. Jeho otcem je dle rodného listu [REDACTED], nar. [REDACTED], státní občan České republiky, matkou nezletilého je manželka žalobce [REDACTED], nar. [REDACTED], státní občanka Čínské lidové republiky. Žalobce doložil znalecký posudek, dle kterého je biologickým otcem nezletilého s pravděpodobností na 99,9999 %. V řízení žalobce tvrdil, že s nezletilým žije ve společné domácnosti a pečuje o něho.
- 4 Napadené rozhodnutí je odůvodněno tím, že zákon o pobytu cizinců za rodinného příslušníka občana Evropské unie nepovažuje všechny osoby, které mají nějaký, byť blízký, vztah s občanem Evropské unie, ale pouze osoby, které jsou uvedeny v ust. § 15a zákona o pobytu cizinců. Podle žalovaného žalobce v průběhu řízení neprokázal, že by byl takovou osobou. Žalobce není rodinným příslušníkem občana Evropské unie podle ust. § 15a odst. 1 písm. a) až c) zákona o pobytu cizinců, jelikož není jeho manželem, rodičem dítěte mladšího 21 let, ani dítětem mladším 21 let. Žalobce netvrdil ani nedoložil závislost na občanovi Evropské unie ve smyslu ust. § 15a odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců. Neprokázal ani, že by byl rodinným příslušníkem podle ust. § 15a odst. 2 zákona o pobytu cizinců. Žalobce nedoložil zdravotní komplikace ani závislost na jiné osobě tak, aby se na něho mohlo vztahovat ust. § 15a odst. 2 písm. a) bod 2. nebo 3. zákona o pobytu cizinců. S ohledem na věk je vyloučeno, aby byl závislý na péči, kterou by mu poskytoval nezletilý, nebo měl s občanem Evropské unie partnerský vztah ve smyslu ust. § 15a odst. 2 písm. b) zákona o pobytu cizinců. S ohledem na věk nezletilého a dobu, po kterou na území pobývá žalobce, je vyloučeno vedení společné domácnosti v cizině před příchodem na území. Z uvedeného je dle odůvodnění napadeného rozhodnutí zřejmé, že žalobce nelze považovat

za rodinného příslušníka občana Evropské unie. Žalovaný v napadeném rozhodnutí nesouhlasil s odvolací námitkou, že znaleckým posudkem je vyvrácena správnost předloženého rodného listu nezletilého [REDACTED] ohledně údaje o tom, kdo je jeho otcem. Dle žalovaného je pro účely posouzení rodičovství ve smyslu zákona o pobytu cizinců pro správní orgán podstatné, kdo jsou jako rodiče uvedeni v rodném listu dítěte. Podstatné je, že rodný list jako veřejná listina neosvědčuje, kdo jsou biologičtí rodiče dítěte. Rodný list vypovídá o tom, kdo jsou rodiče dítěte po právní stránce, tedy kdo má vůči němu rodičovská práva a povinnosti. Z hlediska správních orgánů tak není pochyb o tom, že rodiči nezletilého, s právy a povinnostmi z toho vyplývajících, jsou [REDACTED] a [REDACTED]. Dále je v napadeném rozhodnutí uvedeno, že znalecký posudek, který se vyjadřuje k biologickému otcovství, může mít důkazní hodnotu a relevanci pouze v řízení o popření otcovství. V předmětném řízení znalecký posudek bez dalšího nemůže mít vliv na údaje zapsané v rodném listě jako veřejné listině. Připuštěním žalobcovy argumentace by ztratil smysl institut osvojení, byl by zpochybněn rodný list, resp. musel by být považován za nesprávný. Žalovaný v napadeném rozhodnutí shrnul, že správní orgán 1. stupně při určení rodičovství správně vycházel pouze z rodného listu jako veřejné listiny. Uvedl, že nezletilý [REDACTED] je občanem Evropské unie pouze proto, že v jeho rodném listě je jako otec zapsán [REDACTED], státní občan České republiky. Žalobce proto není rodinným příslušníkem občana Evropské unie ve smyslu ustanovení § 15a zákona o pobytu cizinců. Z toho důvodu se na něho nevztahuje ani směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2004/38/ES ze dne 29. 4. 2004 (dále jen „Směrnice č. 2004/38/ES“), na kterou odkázal žalobce, neboť ta se vztahuje pouze na občany Evropské unie a jejich rodinné příslušníky pobývající na území jiných členských států Evropské unie.

- 5 Proti tomuto rozhodnutí směřuje podaná žaloba.
- 6 Žalobce v ní nejprve obecně namítl, že napadené rozhodnutí je v rozporu s právními předpisy, a to konkrétně s čl. 10 odst. 2 Listiny základních práv a svobod a s ust. § 2 odst. 3 a 4 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“). Rozpor s právními předpisy spatřuje žalobce především ve skutečnosti, že správní orgány na základě zjištěného skutkového stavu učinily nesprávné právní závěry o splnění podmínek pro udělení povolení k trvalému pobytu. Žalobce tak byl zkrácen na svých právech, což mělo za následek nesprávnost a nezákonnost napadeného rozhodnutí.
- 7 Dále žalobce namítl, že v řízení bylo prokázáno jeho biologické otcovství, což sice z hlediska rodičovských práv nemá žádný význam, nicméně má to zásadní vliv na posouzení, zda je žalobce příbuzným nezletilého. V tomto ohledu má žalobce za to, že názor žalovaného ohledně nemožnosti vyvrácení správnosti veřejné listiny je nesprávný. Zákon o pobytu cizinců ani Směrnice č. 2004/38/ES nikde neuvádějí definici pojmů rodič, potomek či příbuzný. Omezují se pouze na definice pojmu rodinný příslušník. Z toho důvodu je nutné hledat význam těchto pojmů v zákoně č. 89/2012 Sb., občanském zákoníku, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „občanský zákoník“). Dle něj je příbuzenství vztah osob založený na pokrevním poutu, nebo vzniklý osvojením, přičemž příbuzné jsou mimo jiné osoby v linii přímé, pochází-li jedna od druhé. Podle občanského zákoníku je žalobce příbuzným nezletilého [REDACTED]. Za rodiče pak občanský zákoník označuje zřejmě matku a otce určeného dle tzv. domněnek otcovství. Ve všech

případech se však jedná o domněnky vyvratitelné, které připouštějí důkaz opaku. Na druhou stranu však celý občanský zákoník stojí na principu přirozených práv, kterým odpovídá svou povahou více rodičovství biologické nežli právní. Žalobce se tak považuje za rodiče nezletilého [REDAKCE] dle ust. § 15a odst. 1 písm. b) zákona č. 326/1999 Sb. Zároveň je také oprávněnou osobou dle ust. čl. 3 odst. 2 písm. a) Směrnice č. 2004/38/ES. Oba právní předpisy by se tak měly na žalobce v uvedeném smyslu vztahovat. Na tom nic nemění ani fakt, že žalobce není jako „právní“ otec doposud zapsán v rodném listě nezletilého. Ostatně kroky k osvojení nezletilého již žalobce začal u Obvodního soudu pro Prahu 4 podnikat.

- 8 Dále žalobce namítl, že správní orgán prvního stupně již jednou potvrdil, že žalobce je rodinným příslušníkem občana Evropské unie, když žalobci již v roce 2011 udělil povolení k přechodnému pobytu právě na základě vztahu k nezletilému [REDAKCE].
- 9 Spolu s napadeným rozhodnutím žalobce navrhl i zrušení rozhodnutí prvostupňového.
- 10 Žalovaný v písemném vyjádření navrhl zamítnutí žaloby. Odkázal na odůvodnění napadeného rozhodnutí a věcně se vyjádřil se stejnými závěry jako v napadeném rozhodnutí.
- 11 Městský soud v Praze přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí a jemu předcházející řízení před správním orgánem z hlediska žalobních námitek, uplatněných v podané žalobě, podle skutkového a právního stavu, který tu byl v době vydání napadeného rozhodnutí (ust. § 75 zákona č. 150/2000 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů – dále jen „s. ř. s.“); rozhodoval přitom ve věci bez nařízení jednání podle ust. § 51 odst. 1 s. ř. s., neboť žalobce ani žalovaný k výzvě soudu ve stanovené lhůtě nevyjádřili svůj nesouhlas s takovým projednáním věci a ve smyslu ust. § 51 odst. 1 věty druhé s. ř. s. se tak má za to, že oba účastníci řízení k rozhodnutí bez nařízení jednání udělili souhlas. Městský soud shledal, že žaloba není důvodná.
- 12 V dané věci soud vyšel z uvedených právních předpisů.
- 13 Podle čl. 3 Směrnice č. 2004/38/ES se pro účely této směrnice rozumí: 1. „občanem Unie“ osoba, která je státním příslušníkem některého členského státu; 2. „rodinným příslušníkem“: a) manžel nebo manželka; b) partner, se kterým občan Unie uzavřel registrované partnerství na základě právních předpisů členského státu, zachází-li právní řád hostitelského členského státu s registrovaným partnerstvím jako s manželstvím, v souladu s podmínkami stanovenými souvisejícími právními předpisy hostitelského členského státu; c) potomci v přímé linii, kteří jsou mladší 21 let nebo jsou vyživovanými osobami, a takoví potomci manžela či manželky nebo partnera či partnerky stanovení v písmenu b); d) předci v přímé linii, kteří jsou vyživovanými osobami, a takoví předci manžela či manželky nebo partnera či partnerky stanovení v písmenu b).

- 14 Podle ust. § 87h odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců ministerstvo vydá rodinnému příslušníkovi občana Evropské unie na jeho žádost povolení k trvalému pobytu po 5 letech jeho nepřetržitému přechodnému pobytu na území.
- 15 Podle ust. § 15a odst. 1 zákona o pobytu cizinců je rodinným příslušníkem občana Evropské unie se pro účely tohoto zákona rozumí jeho
- a) manžel,
 - b) rodič, jde-li o občana Evropské unie mladšího 21 let, o kterého skutečně pečuje,
 - c) potomek mladší 21 let nebo takový potomek manžela občana Evropské unie a
 - d) potomek nebo předek anebo potomek nebo předek manžela občana Evropské unie, pokud je z důvodu uspokojování svých základních potřeb závislý na výživě nebo jiné nutné péči poskytované občanem Evropské unie nebo jeho manželem, nebo byl na této výživě nebo jiné nutné péči závislý bezprostředně před vstupem na území ve státě, jehož je občanem, nebo ve státě, ve kterém měl povolen pobyt.
- 16 Podle ust. § 15a odst. 2 zákona o pobytu cizinců se za rodinného příslušníka občana Evropské unie považuje též cizinec, který prokáže, že
- a) je příbuzným občana Evropské unie neuvedeným v odstavci 1, pokud
 1. ve státě, jehož je občanem, nebo ve státě, ve kterém měl povolen pobyt, žil před vstupem na území s občanem Evropské unie ve společné domácnosti,
 2. je z důvodu uspokojování svých základních potřeb závislý na výživě nebo jiné nutné péči poskytované občanem Evropské unie, nebo byl na této výživě nebo jiné nutné péči závislý bezprostředně před vstupem na území ve státě, jehož je občanem, nebo ve státě, ve kterém měl povolen pobyt, nebo
 3. se o sebe z vážných zdravotních důvodů nedokáže sám postarat bez osobní péče občana Evropské unie, nebo
 - b) má s občanem Evropské unie trvalý partnerský vztah, který není manželstvím, a žije s ním ve společné domácnosti; při posuzování trvalosti partnerského vztahu se zohlední zejména povaha, pevnost a intenzita vztahu.
- 17 Podle ust. § 15a odst. 3 zákona o pobytu cizinců se ustanovení tohoto zákona týkající se rodinného příslušníka občana Evropské unie použijí i na cizince, který je rodinným příslušníkem státního občana České republiky.
- 18 Podle ust. § 87k odst. 1 písm. g) zákona o pobytu cizinců ministerstvo žádost o povolení k trvalému pobytu zamítne, jestliže nejsou splněny podmínky pro vydání povolení k trvalému pobytu uvedené v § 87g nebo 87h.
- 19 Klíčovou otázkou, kterou je třeba v předmětné věci posoudit, bylo, zda žalobce naplňuje některou z definic rodinného příslušníka občana Evropské unie ve smyslu ust. § 15a zákona o pobytu cizinců.
- 20 Základ žaloby zpochybňuje výklad a aplikaci ust. § 15a odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců. Žalobce tvrdí, že splňuje právě vymezení tam zakotvené, neboť je rodičem občana Evropské unie mladšího 21 let, o kterého skutečně pečuje. Žalovaný pak tvrdí, že žalobce

tuto, a ani žádnou jinou, definici odkazovaného ustanovení nesplňuje, a nejsou tak naplněny podmínky pro vyhovění žádosti o povolení k trvalému pobytu dle ust. § 87h odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců. Ve věci není sporu, že posuzovaným občanem Evropské unie je nezletilý [REDAKCE], který je státním občanem České republiky a je mladší než 21 let, splňuje tedy obě zákonem vymezené podmínky. V posuzované věci dále není sporné, že žalobce je biologickým otcem nezletilého, a že o nezletilého skutečně pečuje. V řízení byly tyto skutečnosti prokázány znaleckým posudkem č. 131/07/2010 ze dne 13. 7. 2010, místním šetřením v místě bydliště žalobce, svědeckou výpovědí manželky žalobce (matky nezletilého), účastnickou výpovědí žalobce, jakož i dalšími ve správním spisu založenými důkazy.

- 21 Ve věci je tedy sporné pouze to, jak vyložit pojem „rodinný příslušník“, respektive „rodič“ za situace, kdy žalobce není uveden jako otec nezletilého dítěte v rodném listě.
- 22 Vymezení uvedených pojmů ve Směrnici č. 2004/38/ES a zákoně o pobytu cizinců schází. Proto městský soud v Praze při výkladu vychází z občanského zákoníku, z něž vyplývá, že příbuzenství je vztah osob založený na pokrevním poutu, nebo vzniklý právní fikcí - osvojením (ust. § 771 občanského zákoníku). V ust. § 772 odst. 1 občanského zákoníku je pak uvedeno, že osoby jsou příbuzné v linii přímé, pochází-li jedna od druhé. Rodičovství je dále v občanském zákoníku vymezeno pro posouzení mateřství, kdy matkou dítěte je žena, která ho porodila (ust. § 775 občanského zákoníku), a pro posouzení otcovství, kdy otcovství je určováno vyvratitelnými domněnkami (ust. § 776 a násl. občanského zákoníku).
- 23 V posuzovaném případě je matkou nezletilého českého občana manželka žalobce, neboť jde o ženu, která nezletilého porodila. Otcem nezletilého je (respektive byl ke dni rozhodování správního orgánu, neboť městskému soudu není znám současný právní stav) muž, jehož otcovství určeno souhlasným prohlášením matky a tohoto muže (tzv. třetí domněnka otcovství dle ust. § 779 občanského zákoníku).
- 24 Městský soud v Praze se ztotožňuje se žalovaným, že pro posouzení, zda je osoba rodinným příslušníkem občana Evropské unie pro účely zákona o pobytu cizinců, je rozhodný tzv. evidenční údaj o osobním stavu. Pokud žalobce není jako otec nezletilého evidován, je správní orgán bez ohledu na skutečný biologický stav údajem o osobním stavu v evidenci obyvatel dle ust. § 57 odst. 1 písm. c) správního řádu vázán.
- 25 Odkazované ust. § 57 odst. 1 písm. c) správního řádu zakotvuje princip, dle něž *„jestliže vydání rozhodnutí závisí na řešení otázky, již nepřísluší správnímu orgánu rozhodnout a o které nebylo dosud pravomocně rozhodnuto, správní orgán si o ní může učinit úsudek; správní orgán si však nemůže učinit úsudek o tom, zda byl spáchán trestný čin, přestupek nebo jiný správní delikt a kdo za něj odpovídá, ani o otázkách osobního stavu.“*
- 26 O otázce osobního stavu si tedy správní orgány nemohly udělat samy úsudek, musely vycházet z údajů v příslušných evidencích, a pokud je jako matrikový otec nezletilého [REDAKCE] veden jiný muž, nemohly správní orgány tuto skutečnost ve správním řízení nerespektovat. Jelikož tedy žalobce není evidován jako otec nezletilého dítěte, nelze

ke skutečnosti, že mu svědčí biologické otcovství, při posuzování existence rodinného příslušenství dle zákona o pobytu cizinců přihlídnout.

- 27 Pokud pak žalobce neučinil žádné opatření k určení svého otcovství, ač mu český právní řád takové možnosti dává, postupovaly správní orgány správně, jestliže dovodily, že jej nelze považovat za rodinného příslušníka nezletilého. Správní orgány byly, jak již bylo uvedeno, při rozhodování vázány ve smyslu ust. § 57 odst. 1 písm. c) správního řádu tím, že jako otec nezletilého je v evidenci zapsán [REDACTED].
- 28 Městský soud v Praze doplňuje, že správní orgány na základě zjištěného skutkového stavu neučinily nesprávné právní závěry o splnění podmínek pro udělení povolení k trvalému pobytu, jak namítá žalobce, neboť správní orgány nade vší pochybnost zjistily, že žalobce nebyl ke dni rozhodování správních orgánů matrikovým otcem nezletilého [REDACTED], a vycházely z osobního stavu nezletilého, jak je zapsán v rodném listu. Námitka žalobce tak není důvodná.
- 29 Městský soud v Praze uzavírá, že žalovaný postupoval správně, když shledal, že v případě žalobce nebyly naplněny všechny podmínky ve smyslu ust. § 87h odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců, když sice byla splněna podmínka pěti let nepřetržitého přechodného pobytu na území; nebyla však naplněna podmínka rodinného příslušenství s občanem Evropské unie.
- 30 Co se týče zásady legitimního očekávání, Městský soud v Praze odkazuje na usnesení rozšířeného senátu ze dne 21. 7. 2009, č.j. 6 Ads 88/2006 - 132, v němž uvedl, že „správní praxe zakládající legitimní očekávání je ustálená, jednotná a dlouhodobá činnost (příp. i nečinnost) orgánů veřejné 2 Azs 162/2016 správy, která opakovaně potvrzuje určitý výklad a použití právních předpisů. Takovou praxí je správní orgán vázán. Jen taková správní praxe je doplněním psaného práva a je způsobilá modifikovat pravidla obsažená v právní normě.“ Ve světle uvedeného se tak nelze ztotožnit s názorem žalobce, že u něj bylo založeno legitimní očekávání, když se rozhodnutím o udělení přechodného pobytu ve vztahu k jeho osobě nepochybně jednalo o tzv. ojedinělý postup, tedy vydání jediného konkrétního rozhodnutí.
- 31 Městský soud v Praze tak uzavírá, že žalobce se svými námitkami neuspěl, v řízení o žalobě nevyšly najevo žádné vady, k nimž je nutno přihlížet z úřední povinnosti. Městský soud v Praze proto žalobu zamítl jako nedůvodnou.
- 32 O náhradě nákladů řízení rozhodl soud v souladu s ust. § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce neměl ve věci úspěch, a nemá proto právo na náhradu nákladů řízení; žalovanému pak v řízení o žalobě nevznikly žádné účelné náklady nad rámec běžné úřední činnosti.

P o u č e n í :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou (2) týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem [REDACTED]. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha dne 9. prosince 2020

JUDr. Ladislav Hejtmánek v. r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje: K. T.